

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

دانشگاه آزاد اسلامی

واحد تهران مرکزی

دانشکده حقوق

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (M.A)

گرایش: حقوق بین الملل

عنوان:

چالشهای حقوقی نظام حقوق داخلی ایران در رابطه با حفاظت از اموال و آثار تاریخی و فرهنگی

از منظر حقوق بین الملل

استاد راهنما:

دکتر حسن سواری

استاد مشاور:

دکتر پروین محمدی

پژوهشگر:

افسانه توکلیان

تابستان ۱۳۹۲

تقدیم به: پدر و مادر عزیزم

به پاس تعبیر عظیم و انسانی شان از کلمه ایثار و از خودگذشتگیشان؛

به پاس عاطفه سرشار و گرمای امیدبخش وجودشان که در این سردترین روزگاران بهترین پشتیبان است؛

به پاس قلب های بزرگشان که فریاد رس است و سرگردانی و ترس در پناهشان به شجاعت می گراید؛

و به پاس محبت های بی دریغشان که هرگز فروکش نمی کند.

ماحصل آموخته هایم را تقدیم می کنم به آنان که مهر آسمانی شان آرام بخش آلام زمینی ام است،

به استوارترین تکیه گاهم، دستان پرمهر پدرم .

به سبزترین نگاه زندگی، چشمان سبز مادرم.

به تواناترین نیروی وجودم، دلگرمی همیشگی خواهرانم.

عزیزان من ؛ گرانتز از این ارزان چیزی ندارم که به پایتان بریزم.

تشکر و قدردانی:

سپاسگزار کسانی هستم که سراغاز تولد من هستند. از یکی زاده میشوم و از دیگری جاودانه. استادی که سپیدی را بر تخته سیاه زندگیم نگاشت و مادری که تار مویی از او بپای من سیاه نماند.

سپاس می گزارم استاد ارجمندم جناب آقای دکتر حسن سواری را؛

چرا که بدون راهنماییهای ایشان تامین این پایان نامه بسیار مشکل مینمود.

سپاس می گزارم از سرکار خانم کیانوش کیارستمی و به ویژه سرکار خانم مونا مجیدی

به دلیل یاریها و راهنماییهای بی چشمداشت ایشان که بسیاری از سختیها را برایم آسانتر

نمودند.

تعهد نامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانب افسانه توکلیان دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته به شماره دانشجویی ۸۹۰۹۱۳۷۸۵۰۰ در رشته حقوق بین الملل که در تاریخ ۱۳۹۲/۴/۱۸ از پایان نامه خود تحت عنوان: چالش های حقوقی نظام حقوق داخلی ایران در رابطه با حفاظت از اموال و آثار تاریخی و فرهنگی از منظر حقوق بین الملل با کسب نمره ۱۷/۵ با درجه عالی دفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می شوم:

۱- این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط این جانب بوده و در مواردی که از دستاوردهای علمی و پژوهشی دیگران (اعم از پایان نامه، کتب، مقاله و...) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه های موجود، نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده ام.

۲- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه ها و موسسات آموزش عالی ارائه نشده است.

۳- چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هرگونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و... از این پایان نامه داشته باشم، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم.

۴- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجاز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچ گونه ادعایی نخواهم داشت.

نام و نام خانوادگی: افسانه توکلیان

تاریخ و امضاء:

بسمه تعالی

در تاریخ ۱۳۹۲/۴/۱۸

دانشجوی کارشناسی ارشد آقای/خانم **افسانه توکلیان** از پایان نامه خود دفاع نموده و با نمره **۱۷/۵**

بحروف **هفده و نیم** و با درجه **عالی** مورد تصویب قرار گرفت.

امضاء استاد راهنما

چکیده

آثار و گنجینه های باستانی پیام آور الگوها و سنن نایاب پیشینیان و گویای پیشرفت سبک و مصداق و اسوه های تاریخی و فرهنگی در میان هر قوم و ملتی می باشند. می توان گفت امروزه آثار فرهنگی مبین هویت و سند تشخیص و تمایز تمدن های گوناگون در جهان هستند که بشر کنونی ملزم است خود را به حراست و پشتیبانی از این گنجینه های تجدید ناشدنی وا دارد. به علاوه ضرورت حفاظت از این آثار باستانی به واسطه قرار داشتن آنها در معرض عوامل گوناگون از جمله عوامل نامساعد طبیعی (باران سیل و زلزله) و حملات دشمنان و بیگانگان و حتی خسارات ناخواسته مردم بازدید کننده و ... به وضوح قابل رویت می باشد .

به علاوه خسارت مزبور نه به یک فرد و یا یک گروه بلکه به فرهنگ و تمدن یک کشور و یک ملت ، لطمات جبران ناپذیری وارد می کند که اساسا همیشگی خواهد بود . اما آشکارا است که لزوم وجود قوانین و احکام مربوط به حراست از موارث فرهنگی ، امری است مهم و تلاش جدی در جهت هر چه بهتر انجام شدن این وظیفه کاملا ضروری است.

در این پایان نامه نگارنده مفهوم میراث فرهنگی رامورد مطالعه قرار داده است. بدین لحاظ در بخش اول، حمایت از میراث فرهنگی در حقوق ایران و زیرساخت های مورد نیاز آن منجمله تاریخیچه توجه به میراث فرهنگی و پیشینه وضع قوانین مناسب در این زمینه ، نواقص قوانین و مصوبات موجود در این زمینه بررسی گردیده و سپس در بخش دوم حمایت از میراث فرهنگی در حقوق بین الملل و زیر ساخت های آن منجمله کنوانسیون ها و معاهدات بین المللی در این زمینه مورد تحلیل قرار گرفته است و در نهایت نواقص و کمبودهای موجود در زمینه حمایت از میراث فرهنگی معرفی می گردد.

فهرست مطالب

مقدمه	۱
بخش اول: حمایت از اموال و آثار تاریخی و فرهنگی در حقوق ایران.....	۶
فصل اول: میراث فرهنگی	۷
گفتار اول : تعریف میراث فرهنگی.....	۷
مبحث اول: تعریف آثار تاریخی	۱۰
مبحث دوم: تعریف اموال فرهنگی.....	۱۱
گفتار دوم :تعریف میراث فرهنگی از منظر حقوق بین الملل.....	۱۳
گفتار سوم :دیدگاههای نو در جهان.....	۱۵
مبحث اول: برنامه حافظه جهانی.....	۱۵
مبحث دوم :میراث دیجیتال.....	۱۵
مبحث سوم :میراث فرهنگی معنوی.....	۱۶
فصل دوم :حمایت از اموال و آثار فرهنگی در حقوق ایران.....	۱۷
گفتار اول :تاریخچه حمایت از میراث فرهنگی در حقوق ایران.....	۱۷
گفتار دوم :تحول در نقش موافقت نامه های دوجانبه راجع به اموال تاریخی فرهنگی	۲۱
الف - بخش نخست: دوران استعمار معاهداتی و اعطای امتیاز حفاری ۱۲۷۰-۱۳۰۶.....	۲۲
تحول عصر طلایی ناسیونالیسم(۱۳۰۲-۱۳۰۹) ش	۲۳

- ب- بخش دوم: دوره سکوت معاهداتی و آزادی مشروط کاوش‌ها (۱۳۱۰-۱۳۵۸) ۲۵
- ج- بخش سوم: ممنوعیت صدور آثار تاریخی فرهنگی و طرح معاهدات پس از انقلاب
- اسلامی (۱۳۶۰ تا کنون) ۲۶
- ۱- موافقت نامه های متنوع ۲۸
- ۲- تدوین متن نمونه ۲۸
- ۳- عضویت در کنوانسیون های حفاظت از اموال تاریخی و فرهنگی ۲۹
- مبحث اول: قوانین و مصوبات ۳۰
- الف- قوانین قبل از انقلاب ۳۰
- ب- قوانین پس از انقلاب ۳۲
- مبحث دوم: تشکیلات سازمان میراث فرهنگی کشور ۳۲
- مبحث سوم: میراث فرهنگی در قانون مدنی ایران ۳۴
- اموال فرهنگی تاریخی غیر منقول ۳۴
- مشترکات عمومی ۳۴
- مباحث ۳۴
- اموال مجهول المالك ۳۴
- اموال فرهنگی تاریخی منقول ۳۵
- مبحث چهارم: جایگاه اموال تاریخی و فرهنگی در آئین نامه ها ۴۰
- الف- نظام نامه اجرایی قانون ۱۳۰۹ راجع به حفظ آثار عتیقه ایران ۴۰

- ب- آیین نامه اموال فرهنگی ، هنری و تاریخی نهادهای عمومی و دولتی ۴۰
- ج- آیین نامه حفاظت از میراث فرهنگی کشور مصوب ۱۳۸۱ شورای امنیت ملی
..... ۴۲
- گفتار سوم: تخریب اموال و آثار تاریخی و فرهنگی در حقوق جزای ایران ۴۲
- مبحث اول : مواد دوازده گانه فصل نهم قانون تعزیرات مصوب سال ۱۳۷۵ ۴۵
- گفتار چهارم: قوانین جزایی در حوزه میراث فرهنگی و ضرورت بازنگری در اندیشه ها
و روش ها ۴۹
- مبحث اول: بازنگری در اندیشه ها..... ۴۹
- الف - مروری بر تعریف میراث فرهنگی مطابق قوانین ایران..... ۵۰
- ب- احکام شرعی در باب میراث فرهنگی ۵۲
- ۱- لاضرر..... ۵۳
- ۲- باقیات الصالحات ۵۳
- ۳- وقف..... ۵۴
- ۴ - انفال ۵۵
- مبحث دوم: بازنگری در روشها ۵۶
- الف- بازشناسی جرایم و مروری بر سیر تحول مجازات ها..... ۵۷
- ب- تخلفات و جرایم حوزه میراث فرهنگی..... ۵۷
- ۱- منهدم کردن و خراب کردن و مستور ساختن آثار ملی به اندود یا رنگ و رسم کردن

- نقوش و خطوط بر آنها..... ۵۸
- ۲- تجاوز به حریم و تخلف از ضوابط حفاظتی حریم ابنیه تاریخی ۵۸
- ۳- تعمیرات و مرمت غیر مجاز بناهای تاریخی ۵۸
- ۴- تغییر کاربری بناها و مجموعه های تاریخی ۵۹
- ۵- تجاوز به اراضی و تپه ها و اماکن مذهبی و تاریخی ثبت شده در فهرست آثار ملی ۵۹
- ۶- حفاری های غیر مجاز..... ۵۹
- ۷- کشف اتفاقی آثار تاریخی در اثر حفاری و عدم تحویل آن..... ۵۹
- ۸- سرقت و معامله اموال و اشیای فرهنگی مسروقه..... ۶۰
- ۹- معامله و خرید و فروش غیر مجاز اموال و اشیای فرهنگی..... ۶۰
- ۱۰- صدور غیر مجاز یا قاچاق اموال و اشیای فرهنگی..... ۶۱
- ج- مطالعه قوانین سایر کشورها ۶۱
- مبحث سوم : نتیجه گیری ۶۲
- بخش دوم : حمایت از اموال و آثار تاریخی و فرهنگی در حقوق بین الملل ۶۴
- فصل اول: تاریخچه حمایت بین المللی از اموال و آثار تاریخی..... ۶۵
- گفتار اول: پدیداری حقوق عرفی جدیدی در حمایت از میراث فرهنگی ۶۵
- مبحث اول: تعهد به حفاظت از اموال فرهنگی در صورت وقوع مخاصمه
- مسئله‌خانه ۶۸

مبحث دوم : تعهد به خودداری از تصاحب اموال فرهنگی در سرزمینهای اشغال شده	
نظامی و تعهد مربوط به استرداد	۷۴
مبحث سوم : رویه بین المللی	۷۴
گفتار دوم : اصول و منشورهای بین المللی حفاظت	۷۸
مبحث اول : توجه جهانی	۷۹
مبحث دوم : همکاری در زمان صلح در زمینه پیش گیری و سرکوب قاچاق اموال	
فرهنگی منقول	۸۱
مبحث سوم : اموال فرهنگی به منزله میراث مشترک بشریت	۸۳
مبحث چهارم : حمایت از فرهنگهای زنده	۸۷
مبحث پنجم : تاسیس سازمان های بین المللی	۹۱
الف- سازمان های بین المللی و حمایت از اموال تاریخی و فرهنگی در زمان جنگ	۹۵
ب- سازمان های بین المللی و حمایت از اموال تاریخی و فرهنگی در زمان صلح	۹۷
ج- نقش سازمان های بین المللی در کمک به حمایت و حفاظت از اموال	
تاریخی و فرهنگی	۹۸
مبحث ششم : کنوانسیون ها و توصیه نامه های یونسکو	۹۹
گفتار سوم : ایکوموس	۱۰۲
مبحث اول : تاریخچه پیدایش	۱۰۳
مبحث دوم : وضعیت حقوقی ایکوموس	۱۰۴

- مبحث سوم : اهداف و فعالیت ها..... ۱۰۵
- مبحث چهارم : کمیته ملی ایکوموس ایران ۱۰۶
- گفتار چهارم : منشورهای بین المللی ایکوموس در حفاظت از اموال فرهنگی..... ۱۰۷
- مبحث اول : منشور توریسم فرهنگی..... ۱۰۸
- مبحث دوم : باغ های تاریخی منشور فلورانس..... ۱۰۸
- مبحث سوم : منشور حفاظت از شهرها و مناطق تاریخی..... ۱۰۹
- مبحث چهارم : منشور بین المللی مدیریت میراث باستان شناسی..... ۱۰۹
- مبحث پنجم : منشور بین المللی حمایت و مدیریت میراث فرهنگی زیر آب..... ۱۱۰
- گفتار پنجم : ایکوم..... ۱۱۱
- مبحث اول : درباره ایکوم..... ۱۱۱
- مبحث دوم : پیشینه ایکوم در ایران..... ۱۱۲
- مبحث سوم : شکل گیری دوباره کمیته ملی موزه های ایران..... ۱۱۲
- فصل دوم کنوانسیون های بین المللی در رابطه با حمایت از اموال فرهنگی و تاریخی
- ۱۱۴
- گفتار اول: کنوانسیون ۱۹۵۴ لاهه در مورد حفاظت از میراث فرهنگی
- در زمان جنگ..... ۱۱۴
- الف- پذیرش کنوانسیون..... ۱۱۵
- ب- امضای کنوانسیون..... ۱۱۵

- ج- رسمیت کنوانسیون ۱۱۵
- د- تصویب و الحاق کنوانسیون ۱۱۶
- ه- مشکلات ماهوی و اجرایی کنوانسیون ۱۱۶
- و- منابع کنوانسیون و ارتباط آن با سایر اسناد بین المللی ۱۱۷
- ز- دامنه شمول کنوانسیون به لحاظ اعضای متعهد ۱۱۸
- ح- دامنه شمول کنوانسیون به لحاظ سرزمین ۱۲۰
- ط- دامنه شمول کنوانسیون به لحاظ تعریف ۱۲۰
- ی- روشهای اجرایی ۱۲۲
- ک- ضمانت اجرا ۱۲۵
- مبحث اول : پروتکل ۱۹۹۹ کنوانسیون ۱۹۵۴ لاهه ۱۲۶
- مبحث دوم : معاهده لاهه و جنگ ایران و عراق ۱۲۷
- الف- تخریب آثار تاریخی ایران ۱۳۰
- ب- اقدامات حقوقی ایران ۱۳۳
- ج- میراث عراق در جنگ ۱۳۳
- گفتار دوم: کنوانسیون وحدت قوانین در مورد عودت بین المللی اموال فرهنگی که سرقت رفته یا به طور غیر قانونی خارج شده اند ۱۳۴
- مبحث اول: دامنه اجرا و تعاریف ۱۳۷
- الف- دامنه اجرا ۱۳۸

- ب- تعاریف..... ۱۳۹
- مبحث دوم : استرداد اموال فرهنگی سرقت شده ۱۳۹
- الف- الزام به استرداد..... ۱۳۹
- ب- مرور زمان..... ۱۴۰
- ج- پرداخت غرامت به متصرف با حسن نیت..... ۱۴۲
- د- حفاری و کاوش غیر قانونی ۱۴۴
- مبحث سوم : عودت اموال فرهنگی که به طور غیر قانونی خارج شده اند ۱۴۵
- الف- شرایط اعاده میراث فرهنگی ۱۴۶
- ب- مرور زمان..... ۱۴۷
- ج- تحدید مقررات فصل سوم ۱۴۹
- ۱- صلاحیت قضایی ۱۵۰
- ۲- قواعد مساعد تر..... ۱۵۲
- ۳- حقوق انتقالی ۱۵۳
- د- مقررات نهایی ۱۵۵
- گفتار سوم: کنوانسیون حمایت از میراث فرهنگی و طبیعی جهان ۱۵۸
- مبحث اول: تعریف میراث فرهنگی و طبیعی ۱۵۹
- مبحث دوم : حمایت ملی از میراث فرهنگی و طبیعی ۱۶۰
- مبحث سوم : حمایت بین المللی از میراث فرهنگی و طبیعی ۱۶۲

- مبحث چهارم : کمیته بین الدول میراث جهانی ۱۶۳
- مبحث پنجم: صندوق حمایت از میراث فرهنگی و طبیعی جهان ۱۶۴
- نتیجه گیری ۱۶۶
- منابع ۱۷۰

الف - طرح مسئله:

از ابتدایی ترین دوران زندگی بشر، مقوله فرهنگ و هنر به عنوان حاصل نبوغ و رشد فکری انسان هایی قلمداد می شود که با اندیشه ورزی و خلاقیت، راه غلبه بر طبیعت را هموار کرده اند و بقای نسل انسان را تا به امروز میسر نموده اند. در طی قرون و اعصار متمادی، آنچه مخلوق فکر و اندیشه بشر و مصنوع دستهای هنرمند وی بوده است، به صورت میراث فرهنگی در جوامع مختلف برای آیندگان یادگار گذاشته شده است تا با مشاهده و دقت در زوایای آن، به تاریخ تمدن گذشتگان خود پی ببرند و نیاکان خود را از بعد جامعه شناختی مورد شناسایی قرار دهند. میراث فرهنگی در حقیقت آثار به جا مانده از هویت گذشتگان است و آنچه که به آنها ارزش می دهد، میل انسان به شناخت است. هر اندازه شناخت جوامع نسبت به میراث ملی خودشان عمیق تر شود، بهای این شناخت افزون تر و مسئولیت آنان برای حفظ این آثار سنگین تر می گردد.^۱

میراث فرهنگ هر کشور، یکی از اساسی ترین ارکان تحکیم هویت، ایجاد خلاقیت و خودباوری ملی است. پژوهش در زمینه های مختلف آن موجب روشن شدن ابهامات تاریخی، شناخت ارزش های حاصل از حیات طولانی جامعه و تسری ارزش های اصیل نهفته در میراث فرهنگی، به حیات امروزی جامعه می شود و بالقوه قادر به تعیین مرزهای فرهنگی جوامع بشری بوده و حداقل یکی از عوامل اصلی بازشناسی ملت ها و کشورها از یکدیگر است.

هنر و فرهنگ ایرانی به دلیل ویژگی های خاص آن و موقعیت ژئوپلیتیک کشور، همواره در هنر و فرهنگ جهان معاصر خود تأثیری شایسته و به سزا داشته است که امروزه می تواند از جمله زمینه های مساعد همکاری های بین المللی باشد.

هزاران محوطه باستان شناسی به جا مانده از دوره های مختلف پیش از تاریخ و تاریخی، ده ها شهر زنده و فعال که دارای هسته مرکزی یا بافت تاریخی ارزشمند می باشند، هزاران بنا و مجموعه تاریخی واجد ارزش های نفیس فرهنگی - تاریخی و صدها هزار قطعه اثر منقول تاریخی موجود در موزه ها، هنرهای

^۱ - هیستر، یود، میراث فرهنگی، چالشها و ضرورت ها، ترجمه داوود حیدری، موسسه فرهنگی آینده پویان تهران، چاپ اول ۱۳۷۹، ص ۱۴

اصیل سستی با ریشه‌های چند صد ساله در تاریخ و فرهنگ این ملت و جامعه ای با آداب و سنن منحصر به فرد، یادگارهای گران قدر تمدن و فرهنگ غنی، اصیل و بی نظیر ایران است.

سرمایه عظیم معنوی و فرهنگی ناشی از این تاریخ و تمدن بی نظیر که ممالکت مختلف از آن الهام گرفته‌اند، توجهی جدی، درخور، عمیق و همه‌جانبه را می‌طلبد.

اهمیت فوق‌العاده توجه به پژوهش. حفاظت، احیاء و معرفی میراث فرهنگی در تبیین، تحکیم و اقتدار فرهنگ خودی، با توجه به گستردگی و تنوع کیفی و کمی موضوعات، به نحوی است که پرداختن دقیق و درخور را از عهده دستگاه‌های اجرایی مکلف، خارج ساخته و آن را وظیفه‌ای ملی و همگانی جلوه می‌دهد.

اما رابطه علم حقوق با میراث فرهنگی، رابطه‌ای یکسویه نیست بلکه توجه به مفاهیم و ارزش‌های نهفته در میراث فرهنگی که حاصل حیات طولانی ملتی در طول تاریخ است، نشان می‌دهد که در طول تاریخ، زندگی هر نسلی متناسب با شرایط زمان و مکان، تجارب نسل‌های پیشین را دریافت و تکمیل کرده یا عیناً و یا به صورتی متکاملتر در حیات جاری خود جریان داده است. از این رو در حقیقت در حیطه حقوق عرفی، وظیفه قانونگذار کشف سیر تحولات روابط اجتماعی و قانونمند ساختن آن است. دقت در رعایت عوامل مذکور در تقنین قوانین، امکان قبول و پذیرش آن را از سوی جامعه و در نهایت شرایط اجرای صحیح آن را فراهم می‌آورد. قوانینی که با طی همه تشریفات قانونی به تصویب رسیده‌اند ولی در مرحله اجراء متروک مانده‌اند، حداقل یکی از عوامل عدم اجرای آن، عدم انطباق آن با ویژگی‌های فرهنگی، اجتماعی و مذهبی جامعه بوده است.

توجه جدی به اهمیت فوق‌العاده تجارب تاریخی، آداب، سنن، عرف و باورهای جامعه در وضع قوانین و برنامه‌ریزی متناسب برای حرکت صحیح و دقیق برای ساختن حال و آینده‌ای متکی بر تجارب تاریخی، ضروری و حتمی به نظر می‌رسد. بدیهی است بررسی تجارب تاریخی کشور، در امر سازماندهی فعالیت‌های مربوط به میراث فرهنگی در قالب تشکیلات اداری و قوانین ناظر به وجوه گوناگون

فعالیت‌های مربوط به آن، می‌تواند در تبیین وظایف متقابل دولت و مردم در قبال این «ودیعہ ملی» و همچنین اصلاح روش‌ها و قوانین مؤثر واقع شود.^۲

هدف از نگارش این پایان‌نامه بررسی نواقص و کمبودهای قوانین موجود در زمینه میراث فرهنگی چه در سطح ملی و چه در سطح بین‌المللی است. انگیزه شخصی از این کار علاقه وافر به مسائل تاریخی و میراث فرهنگی است.

ب - اهداف و فرضیات

هدف اصلی این تحقیق هموار نمودن راه برای وضع سیاست‌های مناسب‌تری برای میراث فرهنگی در ایران و جهان است. اصولاً سیاست‌ها برای انتقال از وضع موجود به وضع مطلوب تنظیم می‌گردند. لذا در وضع هر سیاستی، شناخت وضع موجود و جهت‌گیری‌ها برای نیل به وضع مطلوب (موردنظر) ضرورت دارد. از اینروست که سیاست‌های میراث فرهنگی در ایران وقتی واقع‌گرایانه و قابل اجرا خواهد بود که؛ اولاً بر شناختی تحلیلی از وضع موجود متکی بوده و ثانیاً نوع ارزیابی و انتظاراتی را که نظام ارزشی جامعه از آثار تاریخی خود دارد مورد توجه قرار داده باشد. بدین ترتیب طرح پژوهشی حاضر بر پایه این فرض که مجموعه قوانین موجود در ایران در جهت حمایت و حفاظت از میراث فرهنگی ناکافی بوده و دارای نواقصی است که با توجه به رشد روز افزون عوامل خطرزا و تهدیدکننده میراث فرهنگی، پاسخگوی نیازهای امروز نمی‌باشد، شکل گرفته است.

در صحنه بین‌المللی نیز فقدان انسجام و اتحاد بین‌المللی در جهت لازم‌الاجرا کردن تمهیدات بین‌المللی حفاظت از میراث فرهنگی کاملاً محسوس است.

ج) سوالات تحقیق:

سوال اصلی:

۱- میراث فرهنگی در سطح ملی و بین‌المللی چه جایگاهی دارد؟

سوال فرعی:

^۲- صمدی، یونس، میراث فرهنگی در حقوق داخلی و بین‌الملل، تهران، انتشارات سازمان میراث فرهنگی، ۱۳۸۲ص ۱۳